

Jämställdhetsindexet 2017 är inriktat på framstegen och utmaningarna när det gäller att uppnå jämställdhet i hela EU från 2005 till 2015. Med hjälp av en skala från 1 (fullständig brist på jämställdhet) till 100 (fullständig jämställdhet) mäter den skillnaderna mellan kvinnor och män på nyckelområden i EU:s politiska ram (arbete, pengar, kunskap, tid, inflytande och hälsa). Indexet mäter också våld mot kvinnor och överlappande brist på jämställdhet. Dessa är satellitområden och ingår i ramen för jämställdhetsindexet, men påverkar inte den totala poängen. Överlappande brist på jämställdhet visar hur kön överlappar ålder, utbildning, familjesammansättning, födelseort och funktionsnedsättning. Jämställdhetsindexet tillhandahåller resultat för varje område och underområde för EU och dess 28 medlemsstater (1).

Framsteg på jämställdhetsområdet, 2005–2015

I jämställdhetsindex 2017 uppnådde Sverige resultat **82,6 av 100**, vilket är en ökning med 3,8 poäng sedan 2005. Denna poäng är den högsta i EU-28, men framsteg sker i en något långsammare takt än i EU i genomsnitt. Sverige har fortfarande högst poäng i jämställdhetsindexet.

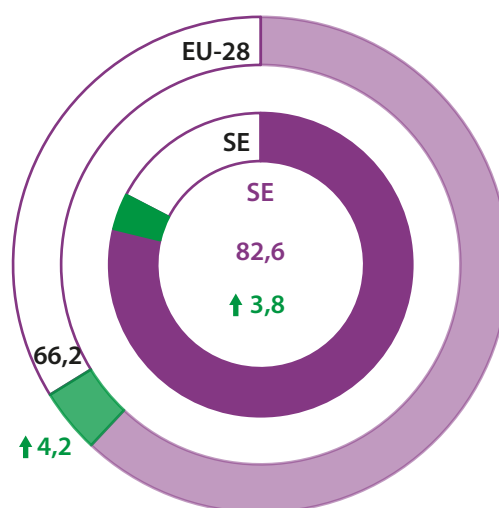
Jämställdhetspoängen på området **tid** i Sverige är hög och är fortfarande stabil. Det visar på en god könsbalans i kvinnors och mäns engagemang inom omsorg och sociala aktiviteter.

Små förbättringar har gjorts på området **hälsa**, men det finns fortfarande utrymme att öka tillgången till medicinsk vård och tandvård.

De största förbättringarna ägde rum på områdena **inflytande** och **kunskap**. Kvinnors representation i beslutsfattandet ökade inom den ekonomiska sektorn. Inom utbildning ökade kvinnors och mäns deltagande i formell eller icke-formell utbildning.

Situationen på området **arbete** har förbättrats något, men fortsatt segregering av kvinnor och män på arbetsmarknaden hindrar landet från att uppnå fullständig jämställdhet.

Den största utmaningen finns fortfarande på området **pengar**, där skillnaderna i fördelningen av ekonomiska resurser mellan kvinnor och män blivit större. Risken för fattigdom ökade också något.

↑↓ Förändring i poäng från 2005 till 2015

(1) Jämställdhetsindexet 2017 bygger på Eurostats data (utbildningsstatistik, EU:s arbetskraftsundersökning, Europeiska hälsoenkäten, EU:s statistik över inkomster och levnadsvillkor, undersökning av inkomststruktur), Eurofound (Europeiska undersökningen om livskvalitet, Europeiska undersökningen om arbetsvillkor), EIGE:s databas för jämställdhetsstatistik (kvinnor och män i beslutsfattande ställningar) och på den undersökning om våld mot kvinnor som Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter gjort. Referensåret är 2015 (2014 för data om överlappande brist på jämställdhet). Referenspopulationens ålder för indikatorerna är antingen 15+, 16+ eller 18+, beroende på källan.

Arbete

På området arbete ligger Sverige i topp i EU. Ett ökat deltagande av kvinnor och män i sysselsättningen och minskade könsskillnader bidrog till en ökning på detta område.

Sysselsättningsgraden (20–64) är 78 procent för kvinnor jämfört med 83 procent för män. Den totala sysselsättningsgraden är 81 procent. Sverige har redan nått sitt nationella mål för Europa 2020-strategin (EU2020) (över 80 procent).

När antalet arbetade timmar beaktas är kvinnornas sysselsättningsgrad uttryckt i heltidsekvivalenter 57 procent jämfört med 65 procent för män.

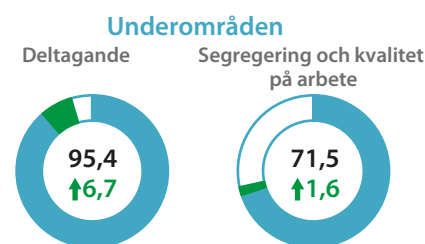
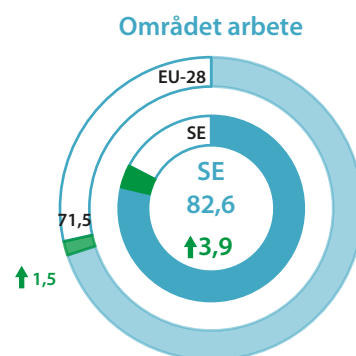
Bland par med barn är kvinnors sysselsättningsgrad uttryckt i heltidsekvivalenter 73 procent jämfört med 87 procent för män. Siffrorna är liknande för personer i åldern 25–49 år (74 procent för kvinnor och 85 procent för män).

Sysselsättningsgraden uttryckt i heltidsekvivalenter ökar och könsskillnaden minskar när utbildningsnivåerna stiger.

Sysselsättningsgraden uttryckt i heltidsekvivalenter är lägre bland utrikesfödda än bland personer födda i Sverige.

Av kvinnorna arbetar 38 procent deltid, jämfört med 16 procent av männen. I genomsnitt arbetar kvinnor 34 timmar per vecka, jämfört med 38 timmar för män. Av kvinnorna i arbetsför ålder står 6 procent antingen utanför arbetsmarknaden eller arbetar deltid på grund av omsorgsansvar, jämfört med 1 procent av männen i arbetsför ålder.

Könssegregering på arbetsmarknaden är en realitet för både kvinnor och män. Nästan 43 procent av kvinnorna arbetade inom utbildningsväsendet, hälso- och sjukvården samt socialt arbete, jämfört med 12 procent av männen. Fem gånger fler män (36 procent) än kvinnor (7 procent) arbetar inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM-yrken).

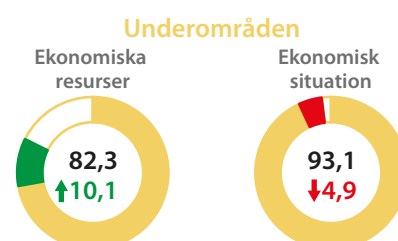
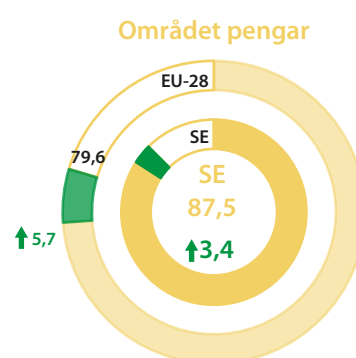
Pengar

Situationen på området pengar har förbättrats något. Jämställdheten har förbättrats avseende inkomst, men har försämrats avseende fattigdom och förmögenhetsfördelning.

Den genomsnittliga månatliga inkomsten för kvinnor och män har ökat, men kvinnor tjänar fortfarande 15 procent mindre än män. Skillnaden är större bland par med barn, äldre (65+) och personer med funktionsnedsättning.

Antalet kvinnor och män som riskerar att drabbas av fattigdom har ökat. Andelen som riskerar att drabbas av fattigdom är 16 procent av kvinnorna och 14 procent av männen, jämfört med 10 respektive 9 procent 2005. Ensamstående föräldrar löper högre risk att drabbas av fattigdom (35 procent för kvinnor och 23 procent för män), liksom kvinnor och män från länder utanför EU (57 procent respektive 49 procent). Andelen kvinnor och män som riskerar att drabbas av fattigdom minskar när utbildningsnivån stiger.

Skillnaderna i inkomstfördelningen har ökat för båda könen. Löneskillnaden mellan könen är 14 procent till kvinnornas nackdel. Under 2012 hade kvinnor lägre pensioner än män, och skillnaden mellan könen var 30 procent. Båda värdena är lägre än genomsnittet för EU-28 (16 procent respektive 38 procent).

Kunskap

Poängen inom området kunskap är den näst bästa i EU. Detta beror främst på att fler personer slutför sin högskoleutbildning och deltar i livslångt lärande.

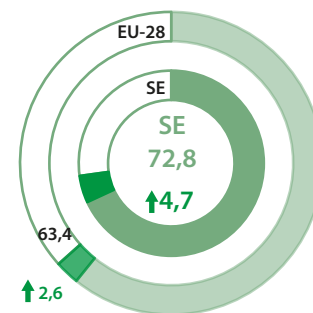
Antalet examinerade från högskolan ökade, särskilt bland kvinnor: 38 procent av kvinnorna, jämfört med 28 procent av männen, har en högskoleutbildning. Fler kvinnor än män har en högskoleexamen, i alla åldersgrupper, både bland infödda och utlandsfödda. Sverige har redan uppnått sitt EU2020-mål att 45–50 procent av befolkningen i åldern 30–34 ska ha högre utbildning. Andelen är 50 procent.

Av kvinnor med funktionsnedsättning har 24 procent deltagit i högre utbildning, jämfört med 41 procent av kvinnorna utan funktionsnedsättning. För män med funktionsnedsättning är andelen lägre (15 procent), jämfört med 31 procent av männen utan funktionsnedsättning.

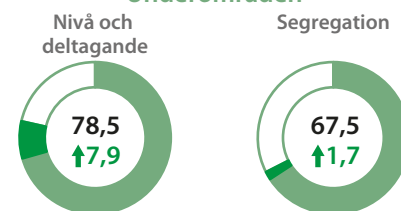
Andelen som deltar i livslångt lärande har ökat för båda könen, och är 41 procent för kvinnor och 28 procent för män.

Könssegregeringen inom studieområden är fortfarande en utmaning. Könskillnaden i högskoleutbildningen inom utbildning, hälsa och välfärd, humaniora och konstnärlig utbildning har minskat något, men nivåerna är fortfarande förhållandevis höga. Av de kvinnliga studenterna är 53 procent koncentrerade på dessa områden, som traditionellt betraktas som "kvinnliga", jämfört med 29 procent av männen.

Området kunskap

Underområden

Tid

På området tid ligger Sverige i topp i EU. Den totala poängen har inte ändrats. Jämställdheten avseende tidsdelning för omsorgsverksamhet har ökat något, men detta har utjämnats av en liten minskning av fördelningen av tid för sociala aktiviteter.

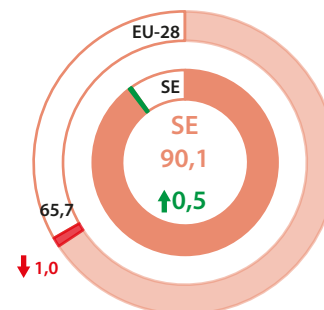
Kvinnor är mer benägna att ägna tid åt familjen, men skillnaden jämfört med män är mycket lägre än i många andra medlemsstater. Ungefär 30 procent av kvinnorna, jämfört med 27 procent av männen, ägnar minst en timme om dagen åt omsorg och utbildning, en skillnad som har krympt. Könskillnaden ökar bland personer i åldern 25–49 år (59 procent av kvinnorna jämfört med 45 procent av männen) och hos par med barn (93 procent av kvinnorna jämfört med 86 procent av männen). Engagemanget inom omsorg ökar för både kvinnor och män, eftersom utbildningsnivåerna ökar.

Av kvinnorna sköter 74 procent matlagning och hushållsarbete varje dag i minst en timme, jämfört med 56 procent av männen. Bland par med barn är könskillnaden större (82 procent för kvinnor och 66 procent för män).

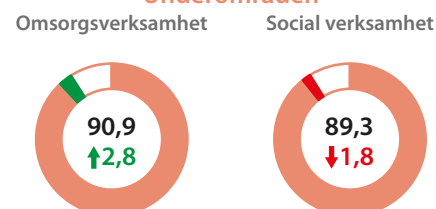
Bristande jämställdhet i fråga om tidsfördelning hemma sträcker sig även till sociala aktiviteter. Det är mer sannolikt att män deltar i idrotts-, kultur- och fritidsaktiviteter utanför hemmet än att kvinnor gör det. Deltagandet i frivillig- eller välgörenhetsverksamhet är också något högre för män.

Sverige har uppfyllt båda Barcelonamålen, dvs. att ha minst 33 procent av barnen under tre år och 90 procent av barnen mellan tre års ålder och skolåldern i barnomsorg. I Sverige är inskrivningsgraden 64 procent respektive 96 procent.

Området tid

Underområden

Inflytande

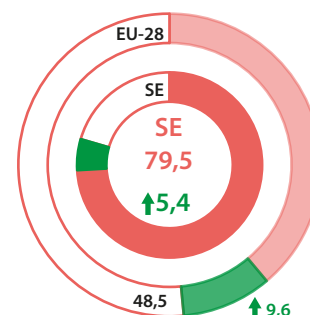
På området inflytande ligger Sverige i topp i EU. Poängen har ökat, främst på grund av en väsentlig förbättring på underområdet ekonomiskt inflytande.

Ökningen på underområdet politiskt inflytande beror på en mer jämn könsfördelning i regeringen. Från 2005 till 2015 ökade andelen kvinnliga ministrar från 43 procent till 51 procent. Kvinnornas närvaro i riksdagen (44 procent) ligger inom könsbalansspannet och är den högsta i EU.

Antalet kvinnliga ledamöter i bolagsstyrelser för börsnoterade bolag har ökat till 32 procent. Antalet kvinnliga ledamöter i riksbankens styrelse har inte förändrats (29 procent).

På området socialt inflytande är Sverige bland de bästa i EU. 60 procent av styrelseledamöterna i forskningsfinansieringsorganisationer, 52 procent av styrelseledamöterna i offentligt ägda utsändningsorganisationer och 43 procent av ledamöterna i de nationella olympiska idrottsorganisationernas högsta beslutsorgan är kvinnor.

Området inflytande

Underområden

Hälsa

På området hälsa ligger Sverige i topp i EU. Den ökade poängen återspeglar en förbättring på alla underområden. Det finns dock utrymme för förbättringar på underområdet tillgång till hälsovård, där Sverige ligger på 21:a plats i EU.

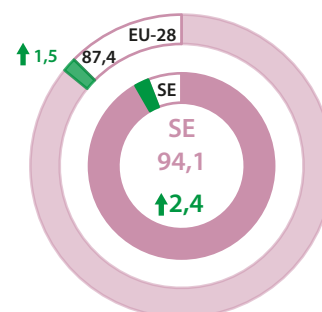
Den förväntade livslängden har ökat för både kvinnor (84 år) och män (80 år) och könsskillnaden har minskat något. Antalet friska livsår har också ökat för båda könen, men detta antal har ökat i högre takt för män (74 år för båda).

Av kvinnorna värderar 77 procent sin hälsa som "bra" eller "mycket bra", jämfört med 82 procent av männen. Ensamstående mammor är mindre nöjda med sin hälsa än ensamstående pappor (73 procent respektive 98 procent). Tillfredsställelsen när det gäller hälsa ökar med utbildningsnivån och minskar med åldern.

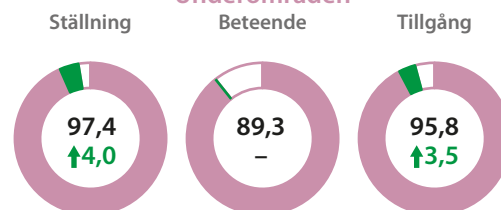
Av kvinnorna kan 90 procent tillgodose sina medicinska behov, jämfört med 92 procent av männen. Detta är dock något lägre än EU-genomsnittet. Av kvinnorna kunde 95 procent tillgodose sina tandvårdsbehov, jämfört med 93 procent av männen. Båda dessa procentuella andelar har ökat.

Fler män (39 procent) har ett riskhöjande beteende (rökning och/eller skadligt drickande) än kvinnor (24 procent). Något fler kvinnor (58 procent) än män (56 procent) har ett hälsosamt beteende (fysiska aktiviteter och/eller konsumerar frukt och grönsaker).

Området hälsa

Underområden

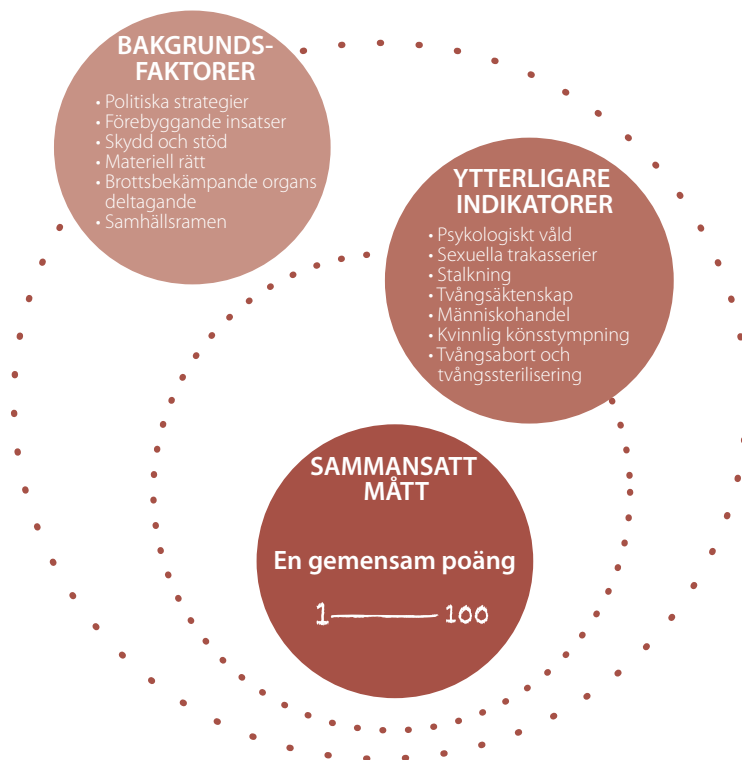

Våld

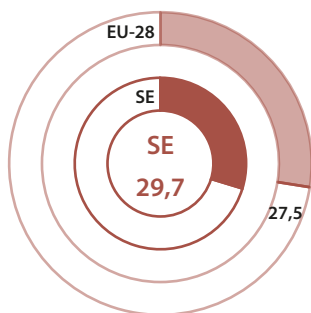
Våld mot kvinnor ingår i jämställdhetsindexet som ett satellitområde. Det betyder att poängen på området våld inte påverkar slutresultatet för jämställdhetsindexet. Från ett statistiskt perspektiv mäter inte området våld skillnader mellan kvinnor och män som kärnområdena gör. I stället mäter och analyserar det kvinnors erfarenheter av våld. Till skillnad från andra områden är det övergripande målet inte att minska skillnaderna i våld mellan kvinnor och män, utan att utrota våldet helt och hållet.

En hög poäng i jämställdhetsindexet betyder att ett land är nära att uppnå ett jämställt samhälle. Ju högre poängen är på området våld, desto allvarigare är problemet med våld mot kvinnor i landet. På en skala från 1 till 100 representerar 1 en situation där våldet är obefintligt och 100 en situation där våld mot kvinnor är extremt vanligt, mycket allvarligt och inte avslöjat. Landet med bäst resultat har därför den lägsta poängen.

Mätningsskema för området våld

Området våld

Sveriges poäng på området våld är 29,7, vilket är något över EU-genomsnittet.

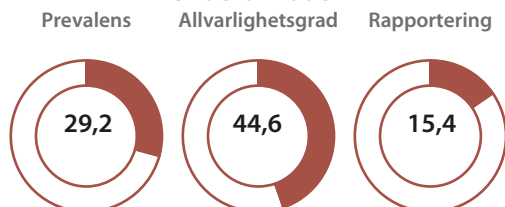
I Sverige har 46 procent av kvinnorna upplevt fysiskt och/eller sexuellt våld efter 15 års ålder. Detta är högre än genomsnittet för EU-28 (33 procent).

Av de kvinnor som har upplevt fysiskt och/eller sexuellt våld av någon förövare under de senaste 12 månaderna har 15 procent inte berättat detta för någon. Denna siffra ligger något över EU-28-genomsnittet på 13 procent.

På samhällsnivå kostar våld mot kvinnor Sverige uppskattningsvis 4,2 miljarder euro per år genom förlorad ekonomisk produktion, serviceutnyttjande och personalkostnader (2).

Området våld består av tre underområden: **prevalens**, som mäter hur ofta våld mot kvinnor inträffar, **allvarlighetsgrad**, som mäter hälsokonsekvenserna av våld, och **rapportering**, som mäter våldsanmälningarna.

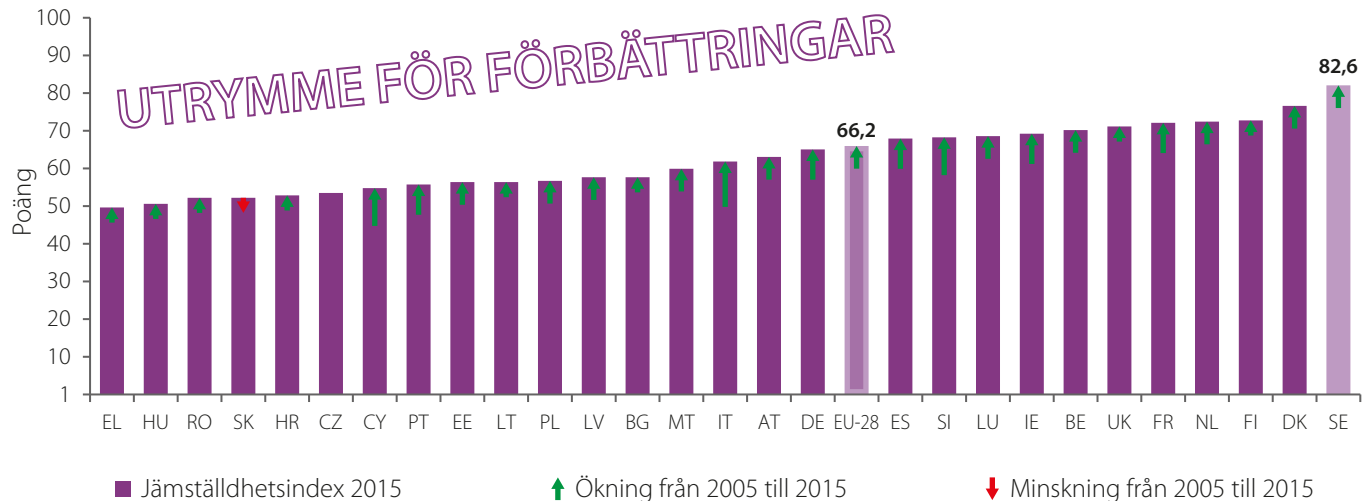
Underområden

(2) Detta är en studie som görs på EU-nivå för att uppskatta kostnaderna för de tre huvuddimensionerna: tjänster, förlorad ekonomisk produktion och smärta och lidande hos offren. Uppskattningarna extrapolerades till EU från en brittisk fallstudie, baserat på befolkningsstorlek. EIGE, *Estimating the costs of gender-based violence in the European Union*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg 2014, s. 142. (<http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/MH0414745EN2.pdf>).

Unika funktioner i och fördelar med jämställdhetsindex 2017

Resultaten visar att Sveriges jämställdhetsindex ligger långt över genomsnittet i EU-28, med ett visst utrymme för förbättringar, särskilt på området pengar. För att uppnå fullständig jämställdhet behövs en mer målinriktad och övergripande strategi.

Jämställdhetsindexet

- övervakar framstegen inom jämställdhet över tid i EU,
- fungerar som ett stöd för beslutsfattare i bedömningen av hur långt medlemsstaterna har nått när det gäller att uppnå jämställdhet,
- visar de olika resultaten av EU-politik och nationell politik för kvinnor och män,
- möjliggör viktig könsanalys och jämförelse mellan olika politikområden,
- stöder utveckling och genomförande av politik och lagstiftning i fråga om jämställdhet,
- ökar medvetenheten hos beslutsfattare och allmänhet om framsteg och utmaningar när det gäller att genomföra jämställdhetspolitik,
- framhäver brister på uppgifter och efterlyser harmoniserade och jämförbara uppgifter som är både könsuppdelade och tillgängliga för alla medlemsstater.

Läs mer om jämställdhetsindexet 2017

- Huvudrapport (2017)
- Huvudresultat (2017)
- *A snail's pace towards gender equality: fact sheet* (2017)
- Metodrapport (2017)
- *Measurement framework of violence against women* (2017)
- Överlappande brist på jämställdhet (kommande)

Jämställdhetsindexet och de fullständiga uppgifterna för Sverige finns på <http://eige.europa.eu/gender-equality-index>.

Europeiska jämställdhetsinstitutet, EIGE

Europeiska jämställdhetsinstitutet (European Institute for Gender Equality – EIGE) är EU:s kunskapscentrum för jämställdhet. EIGE stöder beslutsfattare och alla berörda institutioner i deras strävan att verka för att jämställdhet mellan kvinnor och män blir verklighet för alla européer genom att tillhandahålla experter med hög kompetens samt jämförbara och tillförlitliga uppgifter om jämställdhet i Europa.

© Europeiska jämställdhetsinstitutet, EIGE, 2018
Kopiering tillåten med angivande av källan.

Europeiska jämställdhetsinstitutet, EIGE
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
LITAUEN

Mer information

<http://eige.europa.eu/>

facebook.com/eige.europa.eu

twitter.com/eurogender

youtube.com/user/eurogender

eige.sec@eige.europa.eu

+370 52157444

Paper: MH-01-18-160-SV-C 978-92-9470-481-8 10.2839/565283
PDF: MH-01-18-160-SV-N 978-92-9470-479-5 10.2839/028298